Rød arve

Lysimachia arvensis (L.) U.Manns & Anderb.

Synonymer: *Anagallis arvensis* L.

Primulaceae - Kodriverfamilien

Del anvendt:
flos (blomst)
folium (blad)
herba (urt/alle overjordiske dele)

Lægemiddelplante i DK i år: 1619; 1672; 1772; 1805

Forekommer i Danmark: Ja

Oprindelig i hele Europa, nordlige Afrika og dele af Centralasien. Introduceret i store dele af resten af verden.

Grine til middag mod "vandskræk"

Rød arve er en lille, undseelig, nedliggende urt med modsatte, ovale blade og røde, femtallige blomster. Blomsterne åbner sig kun midt på dagen, deraf det populære navn "grine-til-middag". Den var tidligere meget almindelig som markukrudt, og ses nu bl.a i haver, markkanter og grøfter. Røde arve har ingen særlig duft , og smagen er først "urteagtig", siden bidende og bitter.

Lægemiddelhistorie: Schumacher (1825/26) skriver: "Den er regnet iblandt de krampestillende, fordelende og aabnende Midler. Den er bleven anvendt i Galenskab, i Epilepsie, i Arthritis, imod Steen og fl. Den fornemste Brug har imidlertid været imod Vandskræk [hundegalskab, kan bl.a. forårsage smertefulde kramper ved vandindtag] Saavel ældre som og Skribenter af Middelalderen have anført mange Exempler om dens Nytte i denne sidste saa frygtelige Sygdom, men som næsten af ligesaamange er bleven nægtet. Men, kan man ogsaa være forvisset om at de nægtende Læger have brugt den virkelige Plante? En anden Plante, nemlig: Alsine media [Stellaria media; alm. fuglegræs] skal ikke sielden findes i Officinerne, istedetfor Anagallis, eller ogsaa bliver brugt frisk [...] Tillige bruges et stærk Decoct til at vaske Saarene; ligeledes har man ströet Pulveret i Saarene. Men naar man tidlig bliver kaldet, er det sikkerst at udskiære det hele Saar." Tychsen (1804) skriver: "Bladene Herba anagallis, som bruges, ere skarpe og noget bittre. De skal være krampestillende og ere brugte imod gale Hundes Bid, eller imod de gyselige Følger deraf. De maae samles førend Planten gaaer i Blomster, da de paa den Tid skal være virksommere." Paulli (1648) henfører den som sårplante til Galen og anbefaler den mod sår, særligt efter hunde og slanger, og til badning af sår og skab på hænderne. Han skriver desuden at den bruges, med succes, i folkemedicin sammen med urin i omslag mod podagra.

Folkemedicin: Rød arve har i folkemedicinen været brugt til omslag mod podagra, til at strø i sår mod hundegalskab, og mod kræft. (jf. Brøndegaard, 1978)

Kemi og Farmakologi: Lysimachia arvensis (Anagallis arvensis) har antimikrobielle og antiinflammatoriske

effekter, der kommer fra saponiner og flavonoider (Lopez V. et al., 2010). A. arvensis har desuden effekt mod forstoppelse, diarré, astma og forhøjet blodtryk. Plantens indhold af muskarine agonister øger tarmens peristaltiske bevægelser og modvirker derved forstoppelse. Desuden kan aktive stoffer blokere spændingsafhængige calcium-kanaler, hvilket får de glatte muskler i fordøjelsessystemet til at slappe af, og derved modvirkes diarré (Saqib F. et al, 2021).

Fig. 1. *Anagallis arvensis* - Herba - FS 4502.